

Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden

12 juli 2020

Organist: Gerben Bergstra, Voorganger: Tjitske Hiemstra
Zang: Nynke Smit-Kloosterman, Jelle Krol en Bonne Doller
thema: *Zaaier, zaad, zon en z(r)egen*

doopsgezinde
gemeente
leeuwarden

* Mededelingen en aansteken van de kaars

* Bemoediging en groet

* Zingen Dit is een morgen als ooit de eerste NL 216: 1, 2 (Fr), 3 (NI)

* Psalmlezing Psalm 19: 1-7, 8

* Gebed

* Bijbellezing Matteüs 13: 1-9

* Zang uit 2014 Een zaaier ging uit om te zaaien NL 764: 1-3

* Bijbellezing Matteüs 13: 18-23

* Zingen Vrede wens ik je toe (2x) Opstaan! nr. 31

* Overdenking

Gemeente van Christus,

Vandaag staan vele natuurelementen centraal. Het is immers volop zomer en vakantietijd.

Wat was ik trouwens blij dat de zeer nuttige regen van afgelopen donderdag ons bespaard is gebleven in die eerste heftige coronaweken, toen eig. elke dag wonderwel de zon scheen.

In de natuur kun je een enorme openheid en ontvankelijkheid voor de aanwezigheid van God ervaren. Het boek van de schepping kan zich daar ineens voor je openen, zoals ik onverwacht op de Grote Wielen getuige werd van de opkomende zon en ik er helemaal door geraakt werd, *begeisterd*.

Eén met God en de hele schepping. Als een kind zo blij liep ik daar op die steiger heen en weer met het fototoestel. En terwijl ik dit verhaal voorbereidde dacht ik ineens weer aan mijn jeugd op de boerderij, waar ik in de zomer - als mijn broer op vakantie was - mijn vader hielp met melken en 's morgens om 5 uur de koeien ophaalde uit het land en dan ook vaak de zon zag opkomen.

Die pure blijdschap was er op de Grote Wielen weer; en ik ben daar niet de enige in, gezien alle prachtige natuurfoto's en schilderijen rond **Licht en Lucht** die hier komende week komen te hangen.

En er zijn velen die op zondagmorgen de natuur ingaan, omdat ze daar misschien Gods Glorie meer ontmoeten dan in de kerken. Het is een spraak zonder klank, er wordt geen woord gehoord, niets gezegd en toch gaat over heel de aarde hun stem, tot aan het einde van de wereld hun taal ...

Ieder verstaat deze universele taal uit dit scheppingsboek zonder letters. Dat andere boek van God, de Bijbel, komt vaak woorden tekort om die schepping te bezingen, zoals bijv. Psalm 19.

Intense verwondering als de zon als een jonge bruidegom het bruidsbed verlaat, een held die vrolijk voort rent op zijn weg. En al weten we dat de zon stilstaat en de aarde aan het rondrennen is, wat onze ogen zien is: de zon die opkomt en ondergaat.

Intense verwondering kan ons overvallen in de stilte van de schepping en daarin kan ineens een stem te horen zijn, als ik denk aan Mozes bij het brandende braambos, David spelend op zijn harp, en Jezus die als zaaier door de velden loopt, als herder tussen de schapen en mijn en jouw naam noemt.

Als kind leefde ik met die verhalen en zag ze allemaal op de boerderij gebeuren.

In onze kerken hebben we het geestelijke wat teveel losgemaakt van het aardse, alsof er twee werkelijkheden zijn, maar het is volgens mij geheel Bijbels om het Schrift van de Natuur en de Heilige Schrift met elkaar te verbinden en te beleven als één en dezelfde werkelijkheid. Op Iona spreekt men over *Book of Nature* en *Book of Scripture* en zegt men dat er slechts een dunne sluier hangt tussen hemel en aarde en dat onverwachts die sluier soms zo dun is, dat hemel en aarde elkaar raken.

Paulus zegt het nog weer anders op de Areopagus, waar hij de Grieken vertelt, dat God van niemand van ons ver weg is. *Want in hem leven wij, bewegen wij en zijn wij.*

Psalm 19 gaat over openheid en ontvankelijkheid voor de aanwezigheid van God en herinnert ons eraan dat over de hele wereld zomaar iets kan oplichten van God in ons dagelijks doen en laten, ook in onze omgang met anderen, met dieren en planten.

Zoals de blinde dichter Jan Wit dicht: (NL. 978)

Gij hebt de bloemen op de velden met koninklijke pracht bekleed.

De zorgeloze vogels melden dat Gij uw schepping niet vergeet.

't Is alles een gelijkenis van meer dan aards geheimenis.

Dit is meteen de brug naar de gelijkenis van Mattheus 13 over de zaaier, die zaait. Jezus zit in een bootje en overziet de mensenmassa op de kant en gaat vertellen van Gods Koninkrijk.

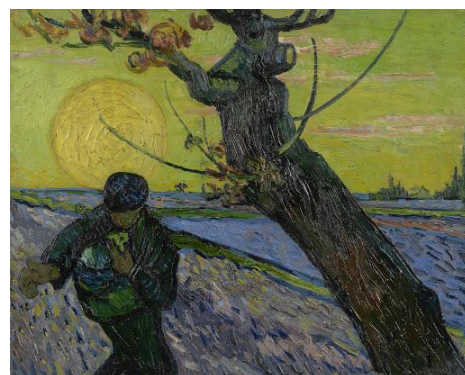
Vincent van Gogh heeft dit prachtig geschilderd (1888) en met psalm 19 nog op het netvlies zien we allereerst die grote opkomende zon aan de horizon, die heel de lucht en het veld een gele gloed geeft. De zon als symbool van Christus, als licht voor de wereld en licht van ons leven. In dat licht is de zaaier aan het zaaien. Je ziet de weg, waarop zaad zal vallen, je ziet de vogels al vliegen, die wel zin in wat zaadjes hebben.

Er zal onkruid groeien wat hier en daar opkomend zaad verstikt en rotsige bodem?

De zaaier was voor van Gogh symbool van geboorte en nieuw leven, maar twee jaar later (1890) schildert hij de zaaier in donkere grauwe en grijze kleuren; het jaar dat hij een eind aan zijn leven maakt, alsof het leven alle kleur van die opgaande zon heeft verloren!

Van Gogh die eerst evangelist wilde worden, zaaier van het woord net als zijn vader, ontdekte pas later dat zijn roeping lag in het zaaien met beelden en met zijn prachtige schilderijen heeft hij vooral na zijn dood veel vrucht gedragen.

Ik laat nu het beeld van de zaaier uit nov. 1888 wat langer zien ...

Van Gogh schrijft daarover aan zijn broer Theo: *Immense citroengele schijf als zon. Geelgroene hemel met roze wolken. De grond violet, de zaaier en de boom Pruisisch blauw..*

De zaaier fascineerde Vincent van Gogh al lange tijd.

De zaaier symboliseert de mens, adam, aard-man. We zijn aardelingen en stervelingen.

Zijn gezicht zie je bijna niet; zijn donkere gedaante wijst op beperkingen en afhankelijkheid. Hij werpt het zaad op de grond en loopt verder. Hij leeft in volkomen afhankelijkheid van weer en wind, van

tijd en van God. De gele zon geeft deze zwoegende arbeider een aureool. Hoe klein en weerloos deze zaaier ook is, hij is en blijft omstraald door het licht van God, bemind als uniek schepsel.

De donkere boom lijkt te verwijzen naar alles wat het leven kan dwarsbomen. Ik zie die boom als een symbool voor alle pijn en verdriet, zoals corona ons huidige leven dwarsboomt ...

Ik denk aan de tegenslagen en beschadigingen die we allen meemaken in ons leven.

Toch blijft van Gogh niet steken bij het donker; dat is slechts schijn.

Als je goed kijkt groeien er jonge takken en bladeren, dat geeft het leven weer zin en samenhang.

Zo zijn we in deze wereld allen zaaiers, omstraalt door Gods licht en we zaaien wat ons in ons leven voor handen kwam, in ons werk, in opvoeding van kinderen, in relaties, in woorden en daden van geloof, eig. in alles wie en wat we zijn.

Tegelijk zijn we ook het zaad en ik denk dat we ons in alle vier situaties herkennen.

De ene keer vallen woorden van geloof bij ons in goede grond en doen we er werkelijk wat mee!

Maar een andere keer zijn we ze zo vergeten, alsof vogels het zaad wegpikken, of we willen wel van alles, maar in de dagelijkse drukte is er geen diepere bodem om te wortelen en de wil droogt op.

Of doornen en distels verstikken het zaad: ik denk aan pijn, lijden, doornen, die ons verwonden. Is er nog ruimte om te ademen en geloof te laten groeien? In ons leven komen vast alle situaties wel aan bod en dus ook de vruchtbare aarde, die rijke vrucht draagt. We zitten niet voor niets vandaag hier bij elkaar in de kerk. We ontvangen woorden, beelden, muziek, stilte en alles doet iets met ons en maakt ons ontvangers van goddelijk zaad. Of onze opbrengst nu honderd-, zestig- of dertigvoud is, dat doet er niet toe. Het is heel veel nieuw zaad.

Durven we eigenlijk wel te accepteren dat God in jou en mij vruchtbaar is?!

Sta je er wel eens bij stil, dat er in jou goede grond is die vrucht draagt?

En daaropvolgend: Wat doe je dan met al dat zaad?

Je kunt het bij je houden en erop gaan zitten, maar dat is volgens mij niet de bedoeling

Ik denk dat Jezus bedoelt, dat we het verhaal steeds opnieuw laten beginnen en zélf gaan zaaien.

Wat in ons eigen hart is gaan groeien en zich heeft ontwikkeld, dat ga je uitstrooien, delen met anderen, zonder te weten, wat die ermee gaan doen.

Als Menno Simons had geweten hoe vruchtbaar hij heeft gezaaid, dat wij meer dan 500 jaar later hem nog navolgen in zijn nieuwe spiritualiteit met dopen op eigen belijdenis van geloof ...

Als wij denken, wat komt er eig. terecht van het werk van God en zijn Koninkrijk, hoe komt het met onze gemeente en deze wereld, lees dan weer opnieuw over de zaaier die uitging om te zaaien en hoewel er veel zaad verloren gaat, volgt er toch een overvloedige oogst.

Misschien moeten we iets meer vertrouwen hebben op de stilte, de regen, de zon en de zegen uit Gods hand, vaak onverwacht ...

En laten we met psalm 19 genieten van Gods schepping, waar de hemel verhaalt van Gods Glorie en waar toch niets gezegd wordt, want het is een spraak zonder klank.

De verbeelding daarvan hangt volgende week hier in de vermaning om ons heen!

* Orgelspel

* Open ruimte

* Voorbeden / stilte/ Onze Vader (bewerking ds. Gerke van Hiele)

God, Verborgen Aanwezig

Dat uw Naam aan het licht komt.

Dat tastbaar wordt de wereld naar uw hart.

Dat gegaan wordt uw weg van barmhartigheid.

